

Statistikken forklaret

En hurtig forklaring på hvad arbejdsgiverbetalt pension, øvre kvartil, median og arbejdsfunktion er.

Månedsløn

HK's lønstatistik er baseret på medlemmernes oplysninger omkring månedsløn i hele kroner. Deltidsløn er omregnet til fuldtidsløn, hvor fuld tid er 37 timer.

Der er tale om pensionsgivende løn; dvs. løn før fradrag af eget bidrag til pension og ATP samt før fradrag til skat, forsikringer o.l.

Lønoplysningerne er således inklusive personlige tillæg og bonus, der bliver udbetalt månedligt, men eksklusive den særlige feriegodtgørelse samt arbejdsgiverbetalt pensionsbidrag.

Arbejdsgiverbetalt pension

Den arbejdsgiverbetalte pension er udregnet som et gennemsnit af de indberettede oplysninger.

Ikke alle HK-medlemmer er omfattet af en arbejdsgiverbetalt pension, hvorfor beregningen af den arbejdsgiverbetalte pension i de fleste tilfælde vil bygge på et lavere antal observationer end beregningen af den gennemsnitlige månedsløn.

Gennemsnit, median, nedre og øvre kvartil

HK's lønstatistik bygger på fire forskellige lønbegreber, nemlig gennemsnit, median, nedre og øvre kvartil.

Gennemsnitslønnen er et udtryk for den gennemsnitlige løn for f.eks. en bestemt arbejdsfunktion, jobstatus, køn eller lignende. Beregningen af den gennemsnitlige løn for en bestemt arbejdsfunktion udføres ved at summere samtlige registrerede lønninger inden for den givne arbejdsfunktion og efterfølgende dividere med antallet af observationer.

Medianen kan defineres som en talværdi, der deler talmaterialet i to lige store dele, hvoraf den ene del består af observationer, der er mindre end medianen, og den anden halvdel af observationer, der er større end medianen. Dvs. medianen angiver den midterste observation. Hvis en arbejdsfunktion således består af 99 lønregistreringer, som er listet i stigende rækkefølge, vil nr. 50 lønobservation angive medianen.

Nedre og øvre kvartil har til formål at vise lønspredningen inden for en given arbejdsfunktion, jobstatus, køn eller lignende. Kvartilerne angiver ligeledes en bestemt observation ud fra en række lønobservationer. Dvs. hvis 99 registrerede lønninger inden for en arbejdsfunktion sorteres i stigende rækkefølge, vil observation nr. 25 angive den nedre kvartil, medens observation nr. 75 vil angive den øvre kvartil. Fortolkningsmæssigt betyder nedre kvartil, at en fjerdedel af alle de registrerede lønninger ligger under lønnen angivet i nedre kvartil, medens hver fjerde lønregistrering ligger over øvre kvartil lønningmæssigt.

Hvis der indgår færre end fire personer i en gruppe, vil lønoplysningerne ikke være påført i statistikken grundet diskretion. Kategorien "i alt" opsamler dog alle oplysninger. Dvs. de grupper, der indeholder færre end fire observationer, er inkluderet under "i alt".

Lønstigninger

Lønstigninger beregnes kun for medlemmer, der har afleveret lønoplysninger i år og året før, og som stadig er på samme arbejdsplads, i samme arbejdsfunktion og har samme jobstatus. Lønstigning er forskellen på gennemsnitslønnen mellem de to år målt i procent.

Arbejdsfunktion

Arbejdsfunktionskoder er baseret på de såkaldte DISCO-koder, Dansk ISCO, som stammer fra International Standard Classification of Occupation – ISCO. Formålet med denne klassifikation er at skabe et ens grundlag for sammenligning af lønninger for personer, der udfører samme arbejde; f.eks. kan bogholderiarbejde opgøres på tværs af brancher, an-

svar i jobbet, landegrænser mv. Arbejdsfunktionen beskriver således, hvilket arbejde der udføres i praksis.

Arbejdsfunktionerne er ifølge Danmarks Statistik opdelt i ni hovedgrupper, men HK's medlemmer fordeler sig på otte af disse hovedgrupper. Hovedgruppenummeret er identisk med det første tal i selve arbejdsfunktionskoden.

Oversigt over arbejdsfunktionernes hovedgruppering.

Hovedgruppe:	Færdigheder:
1	Ledelse på øverste administrative plan
2	Færdigheder på højeste niveau
3	Færdigheder på mellemniveau
4	Kontorarbejde
5	Salgs-, service- og omsorgsarbejde
7	Håndværkspræget arbejde (Grafikere)
8	Proces-/maskinoperatør- samt transportarbejde
9	Andet arbejde

Kilde: Arbejdsliv og analyseafdelingen.

Som eksempel kan gives, at bogholderiarbejde har arbejdsfunktionskoden: 343310, hvilket betyder, at en HK'er, som udfører bogholderiarbejde, tilhører hovedgruppe 3.

Bortset fra lønninger inden for det grafiske område samt jernbanedrift er hovedgrupperingen af arbejdsfunktioner en meget god målestok for medlemmernes lønniveauer. (Jo højere uddannelse, jo lavere hovedgruppenummer, dvs. jo højere løn.)

Jobstatus

Jobstatus er en indikator for, hvor stort et medarbejder- og ledelsesansvarsområde det enkelte medlem besidder i sin stilling. Her opereres med tre kategorier inden for jobstatus.

Beskrivelse af jobstatus

Ledere og mellemledere (jobstatus 3)

Denne gruppe er typisk ledere eller mellemledere. Medlemmet har altså personaleansvar over for en gruppe af medarbejdere. Et medlem med jobstatus 3 arbejder typisk med produktion, ekspedition eller administration, men anvender en del af arbejdstiden på ledelsesopgaver. Det kan for eksempel være instruktion, koordination og kvalitetsovervågning.

Medarbejdere med et særligt betroet ansvar (jobstatus 5)

Medarbejdere med et særligt betroet ansvar adskiller sig fra øvrige medarbejdere ved at have et særligt betroet ansvar eller højere faglig kompetence, end der sædvanligvis forventes af den pågældende arbejdsfunktion. De særlige kompetencer har resulteret i et større ansvar. I visse tilfælde betyder det, at medlemmet kan træde i lederens sted.

Øvrige medarbejdere (jobstatus 9)

Det kan være svært at vælge mellem jobstatus 5 og jobstatus 9, da alle har et selvstændigt ansvar i jobbet. Mest enkelt er det at sige, at jobstatus 9 er alle øvrige medarbejdere, som ikke hører ind under de to første grupper. Medlemmet har altså et ansvar, der er på linje med sine kolleger inden for samme fag- og medarbejdergruppe.

Denne ekstra dimension på arbejdsfunktioner medfører et stort antal tabeller, hvilket skyldes, at HK-medlemmerne kan varetage samme arbejdsfunktion, men på forskellige ansvars niveauer.

Et eksempel kan være, at to HK-medlemmer begge kan udføre bogholderiarbejde (arbejdsfunktionskode 343310, dvs. hovedgruppe 3), men den ene kan være leder/kontorchef for bogholderiets medarbejdere (jobstatus 3), mens det andet medlem har ansvaret for kassen, hvormed medlemmet har et særligt betroet ansvar (jobstatus 5) i forhold til de øvrige medarbejdere, der arbejder i bogholderiet. Dette giver de to personer hver sin jobstatus (ansvarsniveau), men samme arbejdsfunktion.